

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 4/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 5. apríla 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti P. Š., B., zastúpeného advokátkou JUDr. J. K., K., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 94/2005 za účasti Okresného súdu Bratislava I, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo P. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upravené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 94/2005 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 94/2005 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. P. Š. p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť P. Š. trovy právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. J. K., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2006 doručená sťažnosť P. Š., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. K., K., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 27 Cb 94/2005.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal okresnému súdu 19. januára 2005 žalobu proti žalovanému A., a. s., B., o zaplatenie 52 758 Sk s príslušenstvom. Okresný súd podľa sťažovateľa vo veci nekonal, a preto doručil 15. augusta 2006 predsedovi okresného súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní. Predseda okresného súdu v odpovedi z 11. októbra 2006 vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa ako dôvodnú. V čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu nebolo konanie sp. zn. 27 Cb 94/2005 právoplatne skončené.

Podľa názoru sťažovateľa bolo postupom okresného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. 27 Cb 94/2005 porušené jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto navrhuje, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej prijal tento nález:

„Základné právo P. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené mu Čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené mu čl. 6 odst. 1 Dohovoru op ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom odporcu pod spisovou značkou 27Cb 95/2005 bolo porušené.

Odporcovi sa prikazuje konať vo veci 27Cb 94/2005 bez prietahov a v primeranej lehote a zakazuje sa pokračovať v porušovaní základného práva navrhovateľa.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume 50.000,- Sk do dvoch mesiacov od doručenia nálezu a nahradiť trovy právneho zastúpenia.“

Sťažovateľ dodatočne ešte požiadal, aby mu ústavný súd uhradil trovy právneho zastúpenia v sume 5 788 Sk.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 4/07-8 z 8. marca 2007 ju prijal na ďalšie konanie. Zároveň vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa a predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrili, či trvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Predsedníčku okresného súdu ústavný súd vyzval, aby sa vyjadrila k sťažnosti a predložila ústavnému súdu spis sp. zn. 27 Cb 94/2005.

Právna zástupkyňa sťažovateľa a predsedníčka okresného súdu ústavnému súdu oznámili, že netrávajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Vzhľadom na to ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

Vyjadrenie predsedníčky okresného súdu bolo ústavnému súdu doručené 28. marca 2004. Okrem iného sa v ňom uvádza:

„... Za účelom zistenia stavu veci týkajúcej sa Vami označeného prieťahu v predmetnom konaní od 19. 07. 2005 som prešetrila namietané skutočnosti, oboznámila som sa so súdnym spisom, písomným vyjadrením zákonnej sudkyne a dospela som k záveru, že sťažnosť na prieťahy v konaní vedená pod sp. zn. 27 Cb 94/2005 je dôvodná.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 94/2005.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd vychádza zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“ (III. ÚS 61/98), pričom

k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (napr. I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: 1) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, 2) správanie účastníka konania a 3) postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj s'ťažnosť s'ťažovateľa.

Pokiaľ ide o prvé kritérium ústavný súd zo s'ťažnosti i spisu sp. zn. 27 Cb 94/2005 zistil, že predmetom namietaného konania je rozhodovanie o žalobe o zaplatenie 52 758 Sk s príslušenstvom, a konštatoval, že obsah označeného spisu nesignalizuje, že by v danom prípade išlo o vec, ktorú by bolo možné považovať za právne alebo fakticky zložitú.

V rámci druhého kritéria ústavný súd posudzoval správanie sa s'ťažovateľa ako účastníka namietaného konania. Z obsahu spisu vyplýva, že s'ťažovateľ bol v doterajšom priebehu namietaného konania aktívny a poskytoval okresnému súdu potrebnú súčinnosť. Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že neexistujú žiadne skutočnosti, ktoré by umožnili pripísať s'ťažovateľovi negatívny podiel na doterajšej dĺžke namietaného konania.

V rámci posledného kritéria ústavný súd hodnotil doterajší postup okresného súdu v konaní sp. zn. 27 Cb 94/2005. Z analýzy označeného spisu vyplynulo, že okresný súd po doručení žaloby konal až do 14. decembra 2005 plynulo a vykonal viacero nevyhnutných procesných úkonov súvisiacich s prípravou pojednávania. V ďalšom období bol ale okresný súd bez relevantného zákonného dôvodu nečinný až do 18. septembra 2006, keď nariadil

pojednávane na 23. november 2006. Na základe tohto zistenia ústavný súd dospel k záveru, že v označenom období došlo k zbytočným pried'ahom v konaní zavineným nečinnosťou okresného súdu, a teda aj k namietanému porušeniu základného práva s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Pojednávanie konané 23. novembra 2006 bolo odročené na neurčito s tým, že účastníkom konania bolo uložené predložiť okresnému súdu ďalšie listinné dôkazy. Po ich predložení okresný súd uznesením z 9. januára 2007 pripustil, aby do konania pristúpil vedľajší účastník na strane žalobcu a následne doručoval toto uznesenie účastníkom konania. Obdobie od konania pojednávania vo veci (od 23. novembra 2006) ústavný súd nepovažuje za také, v ktorom by došlo k zbytočným pried'ahom, a teda k porušovaniu označených práv s'ťažovateľa.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Namietané konanie nebolo ku dňu vydania tohto nálezu ešte právoplatne ukončené, a preto ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 27 Cb 94/2005 v ďalšom období konal bez zbytočných pried'ahov.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol o tom, že bolo porušené základné právo s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jeho žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Aj keď ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní sp. zn. 27 Cb 94/2005 konal bez zbytočných pried'ahov, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné k tomu, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto dospel

k názoru, že treba rozhodnúť aj o žiadosti sťažovateľa priznať mu primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ žiadal, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie v sume 50 000 Sk s odôvodnením, že *„ma tento neukončený súdny spor znervózňuje a spôsobuje mi traumy v psychickej zložke mojej osobnosti a som presvedčený, že som v práve. Zavinením odporcu sa po dlhú dobu, ktorá je neadekvátne povahe a zložitosti veci, udržiava moja právna neistota...“*.

Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým obdobie, v ktorom došlo k zbytočným prierahom, správanie sa sťažovateľa ako účastníka konania, predmet a povahu sporu, ktorý je obsahom namietaného konania, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 10 000 Sk (slovom desaťtisíc slovenských korún) primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátkou JUDr. J. K. v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd ich priznal v sume 5 788 Sk (slovom päťtisíc sedemstoosemdesiatosem slovenských korún), t. j. v sume požadovanej sťažovateľom, keďže trovy konania ním požadované neprekračovali sumu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Trovy konania je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) v lehote do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nález“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. apríla 2007